

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ηγεσία και Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου στην Ειδική Αγωγή		
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΛΟΥΚΕΡΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ		
ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	ΛΟΥΚΕΡΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΝΤΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Σεμινάριο/Διαλέξεις και Ασκήσεις εφαρμογής			5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής / Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση:

α) σε ότι αφορά γνώσεις:

- να γνωρίζει, να κατανοεί και να επικοινωνεί αποτελεσματικά βασικές αλλά και περισσότερο σύνθετες έννοιες και διαδικασίες που αφορούν στην ηγεσία και την αξιολόγηση στις σχολικές μονάδες με ιδιαίτερη αναφορά στην ειδική αγωγή και τη συμπεριληπτική εκπαίδευση.
- να γνωρίζει και να κατανοεί τις διαφορετικές θεωρίες και τα διαφορετικά μοντέλα διοίκησης / ηγεσίας και αξιολόγησης στις εκπαιδευτικές δομές και τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς
- να γνωρίζει, να κατανοεί κριτικά και να αναστοχάζεται πάνω στις εκπαιδευτικές πολιτικές και στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας, διοίκησης και αξιολόγησης των σχολικών μονάδων και του εκπαιδευτικού έργου, ιδιαίτερα στις δομές ειδικής αγωγής
- να γνωρίζει, να κατανοεί κριτικά και να αναστοχάζεται πάνω στο ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο πολιτικών και πρακτικών που αφορούν την ηγεσία και την αξιολόγηση στην εκπαίδευση με έμφαση στην ειδική αγωγή
- να διατυπώνει τεκμηριωμένες κρίσεις, αναλύσεις, ερμηνείες και εξηγήσεις για ζητήματα ηγεσίας

και αξιολόγησης της εκπαίδευσης

β) σε ότι αφορά δεξιότητες:

- να είναι σε θέση να σχεδιάζει εργαλεία, να συλλέγει, να κατανοεί και να χρησιμοποιεί δεδομένα και στοιχεία και να τα μετασχηματίζει σε πλήρη και τεκμηριωμένα σχέδια δράσης με στόχο τη βελτίωση της εκπαίδευσης στη σχολική μονάδα, σε συνεργασία με τα υπόλοιπα μέλη της σχολικής κοινότητας
- να χρησιμοποιεί ορθά και αποτελεσματικά τα εργαλεία που έχει στη διάθεσή του για να προγραμματίζει και να εφαρμόζει τις πτυχές διοίκησης / ηγεσίας και αξιολόγησης που την / τον αφορούν, ασκώντας τον ηγετικό ρόλο που αναμένεται από αυτήν / αυτόν
- να μπορεί να κινητοποιεί τους απαραίτητους υλικούς και ανθρώπινους πόρους για την αποτελεσματική διοίκηση και την ουσιαστική αξιολόγηση στη σχολική μονάδα
- να επικοινωνεί αποτελεσματικά την τις ιδέες, τα σχέδια και τις διαδικασίες στα μέλη της σχολικής κοινότητας (εκπαιδευτικούς γονείς, μαθητές) και της τοπικής κοινωνίας με επαγγελματισμό, και με δομημένη επιχειρηματολογία,
- να σκέφτεται και να δρα δημιουργικά και καινοτόμα σε ζητήματα (α) προαγωγής της συμπερίληψης και της μάθησης των μαθητών, (β) συμμετοχής και κινητοποίησης των γονέων και της τοπικής κοινωνίας και (γ) υποστήριξης της εκπαιδευτικής πρακτικής και της επαγγελματικής ανάπτυξης του εκπαιδευτικού και λοιπού προσωπικού της σχολικής μονάδας

γ) σε ότι αφορά ικανότητες:

- να διαχειρίζεται αποτελεσματικά ζητήματα ανθρώπινου δυναμικού, λειτουργίας, διοίκησης και αξιολόγησης στην εκπαιδευτική δομή που υπηρετεί
- να θέτει στόχους και να μετατρέπει ιδέες και σχέδια σε δράσεις αξιοποιώντας τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησε
- να επιδεικνύει δημιουργική και συνθετική ικανότητα και ιδιαίτερη δεξιότητα επίλυσης προβλημάτων που σχετίζονται με την εργασία
- να αναλαμβάνει την ευθύνη λήψης αποφάσεων σε προβληματικές καταστάσεις που αφορούν ζητήματα λειτουργίας, διοίκησης και αξιολόγησης στη σχολική μονάδα, ασκώντας το έργο αυτό στο πλαίσιο της συνεννόησης, της δημιουργίας συναινέσεων και της αποφυγής συγκρούσεων και κρίσεων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Λήψη αποφάσεων.
- Ομαδική εργασία.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο κάθε θεματικής ενότητας του μαθήματος προσφέρεται στους φοιτητές με:

- Παρουσιάσεις διαλέξεων.
- Θεωρητικά κείμενα, σχήματα, διαγράμματα, πίνακες από την προτεινόμενη και την συμπληρωματική για κάθε ενότητα βιβλιογραφία.
- Παραδείγματα.
- Μελέτες Περίπτωσης.
- Πρόσθετη Βιβλιογραφία και παραπομπές σε συναφείς ιστοσελίδες και διαδικυακές δημοσιεύσεις.
- Ασκήσεις αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης.
- Θέματα μελέτης / project

Θεματικές ενότητες του μαθήματος:

1. Βασικές θεωρίες, έννοιες και προσεγγίσεις της ηγεσίας και διοίκησης στην εκπαίδευση. Διεθνείς τάσεις, μοντέλα και πρακτικές (Λουκέρης Διονύσιος).
2. Ηγεσία και ενδυνάμωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Λουκέρης Διονύσιος).
3. Διοίκηση ολικής ποιότητας (ΔΟΠ). Διεθνείς τάσεις, μοντέλα και πρακτικές (Λουκέρης Διονύσιος).
4. Κοινό πλαίσιο αξιολόγησης (ΚΠΑ), European Foundation for Quality Management (EFQM) (Λουκέρης Διονύσιος).
5. Η λήψη αποφάσεων στην εκπαίδευση. Θεωρίες, τεχνικές, διαδικασίες (Παναγιωτόπουλος Γεώργιος).
- 6 Εκπαιδευτικό μάνατζμεντ και ηγεσία στην εκπαίδευση. Η ιδιαίτερη σημασία του ρόλου των Στελεχών Εκπαίδευσης (Παναγιωτόπουλος Γεώργιος).
7. Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, των μαθητών και των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα. Ιστορική αναδρομή, θεσμικό πλαίσιο, πολιτικές, διαδικασίες και πρακτικές (Μαντάς Παναγιώτης).
8. Βασικές θεωρίες, έννοιες και προσεγγίσεις εκπαιδευτικής αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στις σχολικές μονάδες (Λουκέρης Διονύσιος).
9. Μοντέλα εκπαιδευτικής αξιολόγησης οργανισμών (CIPP, GRIDS, κλπ) και δυνατότητες προσαρμογής τους στο πεδίο της ειδικής αγωγής (Ι)(Λουκέρης Διονύσιος).
10. Αξιολόγηση και πιστοποίηση του Εκπαιδευτικού Έργου: Μια θεωρητική προσέγγιση με έμφαση στην Ειδική Αγωγή (Ι) (Μαντάς Παναγιώτης).
11. Αξιολόγηση και πιστοποίηση του Εκπαιδευτικού Έργου: Μια θεωρητική προσέγγιση με έμφαση στην Ειδική Αγωγή ΙΙ (Λουκέρης Διονύσιος) .
12. Ανακεφαλαίωση (Λουκέρης Διονύσιος).

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ • Εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία (συντονιστικές συναντήσεις)																								
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	- Χρήση διαδικτύου στη διδασκαλία - Χρήση συστήματος εξ αποστάσεως μάθησης - σύγχρονη και ασύγχρονη διδασκαλία - Χρήση ψηφιακού οπτικο-ακουστικού υλικού στη διδασκαλία (παρουσιάσεις σε power point, αποσπάσματα οπτικοακουστικού υλικού, διαδικτυακές πηγές) - Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας. - Χρήση εργαλείων web2.0 - Επικοινωνία με την χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου																								
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	<table> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> <tr> <td>Σεμινάρια/Διαλέξεις</td><td>36</td></tr> <tr> <td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Εκπόνηση μελέτης (project)</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασιών</td><td>24</td></tr> <tr> <td>(σύνολο)</td><td>130</td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Σεμινάρια/Διαλέξεις	36	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	40	Εκπόνηση μελέτης (project)	40	Συγγραφή εργασιών	24	(σύνολο)	130												
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																								
Σεμινάρια/Διαλέξεις	36																								
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	40																								
Εκπόνηση μελέτης (project)	40																								
Συγγραφή εργασιών	24																								
(σύνολο)	130																								
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική. Η μέθοδος αξιολόγησης είναι «Διαμορφωτική Δοκιμασία» / «Γραπτή Εργασία» / «Δημόσια Παρουσίαση» Η αξιολόγηση του μαθήματος προϋποθέτει (α) την εκπόνηση ατομικών εργασιών που αφορούν στις επιμέρους διδακτικές ενότητες του μαθήματος, οι οποίες παραδίδονται με συμφωνημένες προθεσμίες μετά την ολοκλήρωση της ενότητας και (β) την εκπόνηση από κάθε Ομάδα Φοιτητών, στην οποία μπορούν να συμμετέχουν από δύο (2) έως τέσσερα (4) άτομα, μιας πρωτότυπης γραπτής εργασίας / μελέτης, με βάση τη συνεννόηση με τους διδάσκοντες. Το σχέδιο της ομαδικής εργασίας / μελέτης κατατίθεται κατά τη 2η εβδομάδα μαθημάτων και η εκπόνησή του παρακολουθείται συστηματικά από τους διδάσκοντες μέσω των συμβουλευτικών συναντήσεων. Η κατάθεση της εργασίας / μελέτης γίνεται από την 11^η έως τη 12^η εβδομάδα μαθημάτων. Η παρακολούθηση των διαλέξεων είναι υποχρεωτική. Κριτήρια Αξιολόγησης: - Εκπόνηση εργασιών και μελέτης σύμφωνα με τις Οδηγίες που παρέχονται στις σύγχρονες και ασύγχρονες Συμβουλευτικές Συναντήσεις. - Γλωσσική σαφήνεια, νοηματική πληρότητα, επαρκής τεκμηρίωση, επιστημονική επάρκεια. - Δημόσια Παρουσίαση της ομαδικής εργασίας / μελέτης																								

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση

Ainscow, M., & Sandill, A. (2010). Developing inclusive education systems: the role of organisational cultures and leadership. *International Journal of Inclusive Education*, 14(4), 401-416.

Armstrong, F., Armstrong, D., & Barton, L. (2016). *Inclusive education: policy, contexts and comparative perspectives*. Routledge.

Bass, B. M. (1985). *Leadership and performance beyond Expectation*. New York: Free Press.

Bernhardt, V. L. (1999). *The School Portfolio: a comprehensive framework for school improvement*. New York: Eye On Education.

Crockett, J. B., Billingsley, B., & Boscardin, M. L. (2012). *Handbook of leadership and administration for special education*. Routledge.

Darling-Hammond, Linda (2013). *Getting Teacher Evaluation Right: What Really Matters for Effectiveness and Improvement*. New York: Teachers College Press.

Davidoff, S., & Lazarus, S. (2002). *The Learning school: An Organisation Development Approach*. Cape Town : Juta.

Kauffman, J. M., Hallahan, D. P., & Pullen, P. C. (Eds.). (2011). *Handbook of special education*. Routledge.

Harris, A. and Lambert, L. (2003). *Building Leadership Capacity for School Improvement*. London: Open University Press

Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (2008). *Educational administration: Theory, research, and practice*, 8th edition. New York: McGraw-Hill.

MacBeath, J. (2005). *Self-evaluation: Models, Tools and Examples of Practice*. Nottingham: National College for School Leadership (NCSL).

Salvia, J., Ysseldyke, J., & Witmer, S. (2012). *Assessment: In special and inclusive education*. Cengage Learning.

Ελληνόγλωσση

Καλογιάννης, Δ. (2014). *Η Σχολική ηγεσία και η επαγγελματική της ανάπτυξη στο σύγχρονο περιβάλλον*. Αθήνα: Γρηγόρη.

Μπουραντάς, Δ. (2002). *MANATZMENT-Θεωρητικό υπόβαθρο-Σύγχρονες πρακτικές*, Αθήνα : Μπένου.

Μπουραντάς, Δ. (2005). *Ηγεσία: Ο δρόμος της διαρκούς επιτυχίας*. Αθήνα : Κριτική.

Παναγιωτόπουλος, Α. (2000). *Ηγεσία. Η τέχνη της αλλαγής*. Κρήτη : Καρμάνωρ.

Πασιαρδής, Π., Σαββίδης, Ι. & Τσακίρος Α. (επιμ.) (2005). *Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου των εκπαιδευτικών: Από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Έλλην.

Πασιαρδής, Π. (επιμ.). (2012). *Επιτυχημένοι διευθυντές σχολείων*. Αθήνα: ΙΩΝ